

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 8 sierpnia 2019 r.

NK-KE.431.18.2019.WK

Pan
Robert Pawłowski
Burmistrz Złotoryi

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 13, 16, 23 maja 2019 r., na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹ oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie², a także na podstawie imiennych upoważnień Wojewody Dolnośląskiego z dnia 7 maja 2019 r. nr: NK-KE.0030.31.2019.WK oraz NK-KE.0030.32.2019.WK, zespół kontrolny, w skład którego wchodzi n.w. pracownicy Wydziału Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu:

- Weronika Kornacka – inspektor wojewódzki (przewodnicząca zespołu kontrolnego),
- Danuta Frydlewicz-Pierucka – inspektor wojewódzki,

przeprowadził w Urzędzie Miejskim w Złotoryi (pl. Orłąt Lwowskich 1, 59-500 Złotoryja), kontrolę problemową w trybie zwykłym w przedmiocie realizacji zadań z zakresu administracji rządowej, tj.:

- rejestracji stanu cywilnego, wykonywanych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego³ - zwanej dalej p.a.s.c.
- zmiany imion i nazwisk, wykonywanych na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska⁴ – zwanej dalej z.i.i.n.

Kontrola została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2019 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na I półrocze 2019 r. nr NK-KE.430.18.2018.DD.

¹ Dz.U. Nr 185 poz. 1092 ze zm.
² Dz.U. 2017 r. poz. 2234 ze zm.
³ Dz.U. 2018 r. poz. 2224 ze zm.
⁴ Dz.U. 2016 r. poz. 10 ze zm.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie przestrzegania przepisów:

1. ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego, tj.:
 - sporządzanie aktów stanu cywilnego w trybie czynności materialno-technicznych, na podstawie art. 53, art. 87 i art. 92 p.a.s.c.;
 - wydawanie zaświadczeń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 2 lub pkt 3 p.a.s.c.,
 - wydawanie odpisów zupełnych i odpisów skróconych aktów stanu cywilnego,
 - terminowość wydawania odpisów zupełnych i odpisów skróconych aktów stanu cywilnego;
 - rejestracja zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych,
 - migracja aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego.
2. ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska, tj.:
 - prowadzenie postępowań administracyjnych na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska oraz informowanie o zaistniałych zmianach.

Okres objęty kontrolą: od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia kontroli.

W kontrolowanym okresie funkcję kierownika Urzędu Miejskiego sprawował Pan Robert Pawłowski – Burmistrz Złotoryi. Funkcję Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Złotoryi pełniła Pani Bożena Szczepaniak. Na stanowisku Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Złotoryi zatrudniona była Pani Zofia Soja.

Realizację zadań z zakresu administracji rządowej oceniono:

- ***pozytywnie z nieprawidłowościami w zakresie rejestracji stanu cywilnego,***
- ***pozytywnie w zakresie zmiany imion i nazwisk.***

USTALENIA KONTROLI

REJESTRACJA STANU CYWILNEGO

Sporządzanie aktów stanu cywilnego w trybie czynności materialno-technicznych, na podstawie art. 53, art. 87 i art. 92 p.a.s.c.

Kontroli poddano trzydzieści aktów stanu cywilnego (10⁵ aktów urodzenia, 10⁶ aktów małżeństwa oraz 10⁷ aktów zgonu) sporządzonych w kontrolowanym okresie. Na tej podstawie ustalono, co następuje.

⁵ Sprawy nr: 0226021/00/AU/2018/136986, 0226021/00/AU/2018/230112, 0226021/00/AU/2018/409285, 0226021/00/AU/2018/536953, 0226021/00/AU/2018/677875, 0226021/00/AU/2018/805784, 0226021/00/AU/2018/914037, 0226021/00/AU/2019/132627, 0226021/00/AU/2019/580288, 0226021/00/AU/2019/924405.

⁶ Sprawy nr: 0226021/00/AM/2018/064537, 0226021/00/AM/2018/169150, 0226021/00/AM/2018/269980, 0226021/00/AM/2018/386440, 0226021/00/AM/2018/486178, 0226021/00/AM/2018/587651, 0226021/00/AM/2018/673734, 0226021/00/AM/2018/761984, 0226021/00/AM/2018/882088, 0226021/00/AM/2019/280547.

⁷ Sprawy nr: 0226021/00/AZ/2018/151110, 0226021/00/AZ/2018/287823, 0226021/00/AZ/2018/406517, 0226021/00/AZ/2018/554982, 0226021/00/AZ/2018/670874, 0226021/00/AZ/2018/801034,

Akty stanu cywilnego zostały sporządzone zgodnie z właściwością, w ustawowym terminie i zawierają wszystkie dane wymagane przepisami prawa.

Poddane analizie akty urodzenia zostały sporządzone na podstawie karty urodzenia oraz protokołu zgłoszenia urodzenia. W sprawach, w których nastąpiło uznanie ojcostwa, w aktach zbiorowych znajdują się protokoły uznania ojcostwa, podpisane przez matkę dziecka i mężczyznę, od którego dziecko pochodzi oraz zawierają dane przewidziane przepisami prawa zgodnie z art. 63 ust. 2 p.a.s.c. Karty urodzenia zawierały informacje, o których mowa w art. 54 ust. 2 p.a.s.c. Zgłoszenie urodzenia dokonywane było przez matkę lub ojca dziecka⁸. Sporządzone protokoły zgłoszenia urodzenia zawierały wszystkie obligatoryjne elementy, wymienione w art. 58 p.a.s.c. Akty urodzenia sporządzane były terminowo, tj. w dniu zgłoszenia urodzenia dziecka. Wszystkie skontrolowane akty urodzenia zawierają dane przewidziane przepisami prawa, zgodnie z art. 60 p.a.s.c.

Odnośnie kwestii sporządzania aktów małżeństwa, w toku kontroli ustalono, że pięć⁹ spośród skontrolowanych aktów dotyczyło małżeństw zawartych w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, zwanej dalej Krio¹⁰. Akty te prawidłowo sporządzono na podstawie: zaświadczenia stwierdzającego brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego, co jest zgodne z treścią art. 87 ust. 3 p.a.s.c. Przedmiotowe dokumenty duchowni dostarczyli w terminie określonym w art. 8 § 3 Krio.

Pozostałe akty dotyczyły małżeństw zawartych przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Złotoryi, na podstawie art. 1 § 1 Krio. Zostały one sporządzone na podstawie protokołu przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński, zgodnie z art. 87 ust. 1 p.a.s.c. Protokoły zawierają prawidłowe dane, zgodnie ust. 2 ww. przepisu. We wszystkich ww. sprawach protokoły z przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński zostały podpisane przez zastępcę Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego, a w sprawie nr 0226021/00/AM/2018/882088 przez Burmistrza Złotoryi, natomiast akty małżeństwa zostały podpisane w systemie teleinformatycznym przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego lub w sprawie nr 0226021/00/AM/2018/882088 przez zastępcę kierownik USC. Przepis art. 86 ust. 1 p.a.s.c. wskazuje wprost, że akt małżeństwa sporządza kierownik urzędu stanu cywilnego, który przyjął oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński. Powyższa praktyka stanowi naruszenie wskazanego przepisu.

W aktach zbiorowych skontrolowanych aktów małżeństw znajdują się pisemne zapewnienia nupturientów dotyczące braku wiedzy o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz potwierdzenia uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 84 zł.

W jednej spośród skontrolowanych spraw (0226021/00/AM/2018/882088) nupturienti złożyli podanie o skrócenie czasu oczekiwania na zawarcie małżeństwa, powołując się na zaistnienie ważnych okoliczności uzasadniających powyższe. Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Złotoryi, na podstawie art. 4 Krio zezwolił na zawarcie małżeństwa przed

0226021/00/AZ/2018/934784,
0226021/00/AZ/2019/974827.

0226021/00/AZ/2019/185353,

0226021/00/AZ/2019/547198,

⁸ Zgodnie z dyspozycją art. 57 ust. 1 p.a.s.c.

⁹ Sprawy nr: 0226021/00/AM/2018/169150, 0226021/00/AM/2018/386440, 0226021/00/AM/2018/486178, 0226021/00/AM/2018/587651, 0226021/00/AM/2018/673734.

¹⁰ Dz.U. z 2017 r. poz. 682 ze zm.

upływem miesiąca od dnia, w którym osoby zamierzające zawrzeć małżeństwo, złożyły zapewnienie, że nie wiedzą o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie tego małżeństwa. W aktach sprawy znajduje się dowód uiszczenia należnej opłaty skarbowej za udzielenie przedmiotowego zezwolenia w wysokości 39 zł¹¹.

W sporządzonych aktach małżeństwa, zgodnie z art. 25 ust. 1 p.a.s.c. zamieszczono przypiski o innych aktach stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby, natomiast w aktach urodzeń tych osób zamieszczono przypiski o sporządzonych aktach małżeństwa. Powyższe jest zgodne z art. 25 ust. 2 p.a.s.c.

W wyniku kontroli ustalono, iż akty zgonu sporządzono na podstawie karty zgonu oraz protokołu zgłoszenia zgonu, zgodnie z art. 92 ust. 2 p.a.s.c. Protokoły zgłoszenia zgonu prawidłowo zawierają podpisy zgłaszającego zgon oraz Kierownika USC.

W sporządzonych aktach zgonu, zgodnie z art. 25 ust. 1 p.a.s.c. zamieszczono przypiski o innych aktach stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby. W innych aktach stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby zamieszczono przypiski o sporządzonych aktach zgonu lub za pośrednictwem systemu teleinformatycznego zlecono dokonanie migracji odpowiednich aktów wraz z przypiskami, co jest zgodne z art. 25 ust. 2 p.a.s.c. W przypadku, gdy osoba w chwili zgonu pozostawała w związku małżeńskim w akcie małżeństwa zamieszczano wzmiankę o ustaniu małżeństwa lub za pośrednictwem systemu teleinformatycznego zlecano właściwemu kierownikowi urzędu stanu cywilnego dokonanie migracji aktu małżeństwa wraz ze stosowną wzmianką.

W toku kontroli stwierdzono, iż akta zbiorowe wszystkich skontrolowanych ASC opatrzone są oznaczeniem nadanym aktowi stanu cywilnego, którego dotyczą, tj. zgodnie z § 43 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego¹².

W wyniku analizy dokumentów dotyczących sporządzania aktów urodzenia i aktów zgonu stwierdzono, że w aktach zbiorowych aktów urodzenia znajdują się wnioski/oświadczenia rodzica o wyborze imienia dziecka i stanie cywilnym rodzica, a w przypadku sporządzenia aktu zgonu „Zgłoszenie zgonu”. W tym miejscu należy zaznaczyć, że organy administracji publicznej realizują zadania na podstawie i w granicach przepisów prawa. Natomiast żaden przepis prawa nie wymaga złożenia dodatkowego pisemnego wniosku, oświadczenia czy zgłoszenia (poza *Protokołem zgłoszenia urodzenia* czy *Protokołem zgłoszenia zgonu*, o których mowa w art. 53 ust. 1 i art. 94 ust. 1 p.a.s.c.) o sporządzenie aktu urodzenia czy sporządzenie aktu zgonu. Zgodnie z art. 220 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹³, zwanej dalej k.p.a., organ administracji publicznej żądający od strony lub innego uczestnika postępowania zaświadczenia albo oświadczenia na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego jest obowiązany wskazać przepis prawa wymagający urzędowego potwierdzenia tych faktów lub stanu prawnego w drodze zaświadczenia albo oświadczenia. Skoro zatem taki przepis prawa nie istnieje, to niezasadnym jest żądanie złożenia dodatkowych dokumentów, które nie są wymagane przepisami prawa materialnego. Powyższe stanowi naruszenie art. 6 k.p.a. Jednocześnie, mając na uwadze praktyczny aspekt

¹¹ Powyższa kwota wynika z części III ust. 1 *Wykazu Przedmiotów Opłaty Skarbowej, Stawek tej Opłaty oraz Zwolnień*, stanowiącego załącznik do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. z 2019 r. poz.1000).

¹² Dz.U. z 2016 r. poz. 1904.

¹³ Dz.U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.

przedmiotowej kwestii, zaznaczyć należy, iż dodatkowe informacje mające usprawnić czynności związane ze sporządzeniem aktów urodzenia czy aktów zgonu można zapisać w aktach sprawy w formie adnotacji, zgodnie z art. 72 k.p.a.

Ponadto w aktach zbiorowych, prowadzonych do siedemnastu skontrolowanych aktów stanu cywilnego, przechowywana jest informacja dotycząca pouczenia o przetwarzaniu danych osobowych. Zgodnie z art. 26 ust. 1 p.a.s.c. dokumenty stanowiące podstawę sporządzenia aktu stanu cywilnego lub dokumenty złożone po sporządzeniu aktu stanu cywilnego stanowiące podstawę do dołączenia wzmianki dodatkowej do aktu stanu cywilnego lub stanowiące podstawę zamieszczenia przypisku przy innych aktach stanu cywilnego stanowią akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego. Informacja o przetwarzaniu danych osobowych przechowywana w aktach zbiorowych nie jest dokumentem, o którym mowa w art. 26 ust. 1 p.a.s.c., zatem nie należy umieszczać jej w aktach zbiorowych, lecz w aktach sprawy prowadzonych zgodnie z właściwym symbolem klasyfikacyjnym JRWA.

[dowód: akta kontroli str. 33-213]

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące sporządzania aktów stanu cywilnego w trybie czynności materialno-technicznych, na podstawie art. 53, art. 87 art. i 92 p.a.s.c. oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Wydawanie zaświadczeń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 3 p.a.s.c.

Kontroli poddano dziesięć zaświadczeń o stanie cywilnym¹⁴, wydanych na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 3 p.a.s.c.

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że wszystkie skontrolowane wnioski pochodziły od uprawnionych podmiotów – zgodnie z art. 49 ust. 3 p.a.s.c. Wszystkie wnioski o wydanie zaświadczenia zostały złożone na prawidłowym formularzu, zgodnym ze wzorem określonym w § 1 ust. 31 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego¹⁵ i nie zawierały braków formalnych. Na wnioskach umieszczona została pieczęć wpływu do organu, zgodnie z § 42 ust. 2¹⁶ załącznika Nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych¹⁷, zwanego dalej Instrukcją kancelaryjną. Wyjątek stanowił wniosek nr USC.5364.7.2018.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że organ weryfikował obowiązek uiszczenia opłaty skarbowej za wydanie przedmiotowych zaświadczeń, do wniosków dołączone były potwierdzenia dokonania należnej opłaty. Opłata skarbową pobierana była w odpowiedniej wysokości, zgodnie z częścią II ust. 1 pkt 2 wykazu przedmiotów opłaty skarbowej, stawek tej opłaty oraz zwolnień, stanowiącego załącznik do ustawy o opłacie skarbowej, tj. 38 zł.

¹⁴ Sprawy nr: USC.5364.4.2018, USC.5364.5.2018, USC.5364.6.2018, USC.5364.7.2018, USC.5364.8.2018, USC.5364.12.2018, USC.5364.16.2018, USC.5364.17.2018, USC.5364.9.2019, USC.5364.12.2019.

¹⁵ Dz.U. poz. 194 ze zm.

¹⁶ Po zarejestrowaniu przesyłki na nośniku papierowym punkt kancelaryjny umieszcza i wypełnia pieczęć wpływu na pierwszej stronie pisma lub, w przypadku gdy nie ma możliwości otwarcia koperty, na kopercie.

¹⁷ Dz.U. Nr 14, poz. 67.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, iż na wszystkie złożone wnioski udzielono odpowiedzi, tj. wydano zaświadczenia. Adnotacje o odbiorze zaświadczenia czy też poświadczenia ich odbioru widnieją na egzemplarzach zaświadczeń pozostawionych w aktach sprawy lub w aktach spraw znajdują się pisma przewodnie o przesłaniu zaświadczenia.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że zaświadczenia zostały wydane według obowiązującego wzoru i zawierały wszystkie przewidziane przepisami prawa elementy oraz zostały prawidłowo podpisane przez Kierownika USC. W zaświadczeniach prawidłowo wskazywano również datę ich ważności. Ponadto na wydanych zaświadczeniach znajdują się adnotacje o uiszczonej opłacie skarbowej, co jest zgodne z § 4 ust. 1 pkt 1 oraz pkt 3 lit. a rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 września 2007 r. w sprawie zapłaty opłaty skarbowej¹⁸.

Odnosząc się do terminowości wydanych zaświadczeń należy wskazać, że zgodnie z art. 217 § 3 k.p.a. zaświadczenie powinno być wydane bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie siedmiu dni. Na wszystkich skontrolowanych wnioskach znajduje się data wypełnienia wniosku, jednak na jednym z dziesięciu skontrolowanych wniosków brak pieczęci wpływu do organu, co narusza § 42 ust. 2 Instrukcji kancelaryjnej. Na egzemplarzach zaświadczeń włączonych do akt znajdują się potwierdzenia ich osobistego odbioru przez wnioskodawców lub w przypadku doręczenia zaświadczenia przez operatora pocztowego, na piśmie przewodnim znajduje się data przygotowania odpowiedzi na wniosek o wydanie zaświadczenia. W wyniku porównania daty wypełnienia wniosku oraz daty zarejestrowania wniosku w ewidencji prowadzonej przez USC w Złotorzy - z datą wydania zaświadczenia stwierdzono, że wszystkie zaświadczenia zostały wydane terminowo.

[dowód: akta kontroli str. 214-238]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące wydawania zaświadczeń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 3 p.a.s.c. oceniono **pozytywnie**.

Wydawanie odpisów zupełnych i odpisów skróconych aktów stanu cywilnego

Kontroli poddano piętnaście¹⁹ losowo wybranych spraw prowadzonych w kontrolowanym okresie, dotyczących wydawania odpisów aktów stanu cywilnego. Na tej podstawie stwierdzono, co następuje.

Czternaście wniosków pochodziło od osób, których akt dotyczył lub małżonka, wstępnego, zstępnego, sądu lub Policji. Jeden wniosek został złożony przez osobę, która powołała się na interes prawny.

W wyniku analizy dokumentów stwierdzono, że organ sprawdza obowiązek uiszczenia opłaty skarbowej. W przypadku obowiązku uiszczenia opłaty skarbowej w aktach spraw przechowywane są potwierdzenia dokonania tej czynności. W przypadku zwolnienia od opłaty skarbowej lub wyłączenia obowiązku jej zapłaty na odpisie znajduje się stosowna adnotacja,

¹⁸ Dz.U. Nr 187, poz. 1330.

¹⁹ Sprawy nr: USC.5362.1.185.2018, USC.5362.1.550.2018, USC.5362.1.915.2018, USC.5362.1.1280.2018, USC.5362.1.1645.2018, USC.5362.1.2010.2018, USC.5362.1.170.2019, USC.5362.1.335.2018, USC.5362.1.500.2019, USC.5362.1.665.2019, USC.5362.880.2018, USC.5362.660.2018, USC.5362.440.2018, USC.5362.220.2018, USC.5362.5.2019.

zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia z dnia 28 września 2007 r. Ministra Finansów w sprawie zapłaty opłaty skarbowej.

Ustalono, że wydane odpisy zawierają wszystkie przewidziane przepisami prawa dane, w przypadku odpisów skróconych zgodnie z art. 48 p.a.s.c., w przypadku odpisów zupełnych zgodnie z art. 44 ust. 2 p.a.s.c.

W sprawie nr USC.5362.440.2018 wnioskodawca (pełnomocnik ASEKURACJA Sp. z o.o.) wniósł o wydanie odpisu aktów urodzenia wnuków zmarłego dłużnika. W uzasadnieniu wniosku wskazał, że dokument potrzebny jest „*dla celów procesowych; w celu uzyskania postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po zmarłym dłużniku*”. Do wniosku nie dołączono żadnych dokumentów zarówno potwierdzających złożenie w sądzie wniosku o stwierdzenie nabycia spadku, jak i potwierdzających istnienie wierzytelności po stronie wnuków zmarłego dłużnika, tym samym potwierdzających istnienie interesu prawnego. Mimo to Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego wydał wnioskodawcy żądane odpisy, naruszając tym samym przepis art. 45 p.a.s.c.

Na przechowywanych w aktach spraw wnioskach znajduje się adnotacja pracownika dotycząca wydania odpisu aktu stanu cywilnego, natomiast brak jest potwierdzenia odbioru żądanych odpisów. Zauważyć należy, że zgodnie z dyspozycją art. 39 k.p.a. organ doręcza pisma za pokwitowaniem przez operatora pocztowego, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy, a w myśl art. 46 § 1 k.p.a. odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia. Doręczając zatem wnioskodawcy żądany odpis aktu stanu cywilnego (w tym również poprzez osobisty odbiór w urzędzie) należy dołożyć należytej staranności, aby osoba odbierająca dokument w sposób właściwy i kompletny potwierdziła doręczenie pisma.

[dowód: akta kontroli str. 239-276]

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące wydawania odpisów zupełnych i odpisów skróconych aktów stanu cywilnego należało ocenić **pozytywnie**.

Terminowość wydawania odpisów zupełnych i odpisów skróconych aktów stanu cywilnego

W wyniku analizy dokumentów stwierdzono, że wszystkie z poddanych kontroli spraw dotyczących wydawania odpisów skróconych lub zupełnych aktów stanu cywilnego załatwionych zostało w ustawowym terminie.

[dowód: akta kontroli str. 239-276]

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące terminowości wydawania odpisów zupełnych i odpisów skróconych aktów stanu cywilnego należało ocenić **pozytywnie**.

Rejestracja zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych

Kontroli poddano 15 spraw dotyczących rejestracji zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych:

- 2 akty stanu cywilnego²⁰ sporządzone na podstawie art. 99 p.a.s.c.,
- 11 aktów stanu cywilnego²¹ sporządzonych na podstawie art. 104 p.a.s.c.,
- 2 akty stanu cywilnego²² sporządzone na podstawie art. 109 ust. 1 p.a.s.c.

Wnioski o rejestrację zgonów, które nastąpiły poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, wnioski o dokonanie transkrypcji aktów urodzenia, małżeństwa i zgonów oraz wnioski o odtworzenie treści zagranicznych dokumentów stanu cywilnego potwierdzających urodzenie lub małżeństwo zostały złożone przez uprawnione osoby (zgodnie z art. 99 ust. 2, art. 104 ust. 4 i art. 109 ust. 2 p.a.s.c.). W przypadku gdy wniosek składał pełnomocnik w aktach sprawy znajduje się dokument potwierdzający umocowanie. Do jednego wniosku o rejestrację zdarzenia, które nastąpiło poza granicami RP dołączono oryginały dokumentów potwierdzających zgon, wydane przez właściwy podmiot zagraniczny, zgodnie z art. 99 ust. 4 p.a.s.c. wraz z tłumaczeniem na język polski dokonany przez tłumacza przysięgłego, wpisanego na listę tłumaczy przysięgłych Ministerstwa Sprawiedliwości. W przypadku aktu nr 0226021/00/2018/175918 w aktach zbiorowych nie stwierdzono oryginału dokumentu, który stanowił podstawę tłumaczenia na język polski, co stanowi naruszenie art. 99 ust. 4 p.a.s.c. W obu sprawach dołączono potwierdzenie uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 39 zł za wydanie odpisu zupełnego aktu stanu cywilnego po dokonaniu rejestracji zgonu, który nastąpił poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej i nie został tam zarejestrowany, zgodnie z częścią II ust. 1 pkt 7 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej.

W przypadku wniosków o dokonanie transkrypcji aktów urodzenia, małżeństw i zgonów, do wniosków załączono wymagane dokumenty, tj. oryginał zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, będący dowodem zdarzenia i jego rejestracji wraz z tłumaczeniem na język polski dokonany przez tłumaczy przysięgłych wpisanych na listę tłumaczy przysięgłych Ministerstwa Sprawiedliwości, konsula lub dokument na druku wielojęzycznym. Do wniosków o dokonanie transkrypcji przedkładano potwierdzenia uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 50 zł za wydanie odpisu zupełnego aktu stanu cywilnego po dokonaniu transkrypcji oraz 39 zł za odpis zupełny aktu stanu cywilnego wydany w wyniku sprostowania lub uzupełnienia aktu na wniosek, zgodnie z częścią II ust. 1 pkt 6 i pkt 10 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej. Przeniesień aktów stanu cywilnego sporządzonych za granicą dokonano w sposób określony w art. 104 ust. 2 p.a.s.c., tj. wiernie, zgodnie z literalnym brzmieniem zapisów, zarówno pod względem językowym, jak i formalnym, bez ingerencji w pisownię imion i nazwisk osób wskazanych w zagranicznym dokumencie stanu cywilnego.

Czynności kontrolne wykazały, iż do wniosków o odtworzenie treści zagranicznych dokumentów stanu cywilnego potwierdzających urodzenie lub małżeństwo dołączane były dokumenty potwierdzające zdarzenie za granicą lub ich uwierzytelnione kopie, zgodnie z art. 109 ust. 3 p.a.s.c. wraz z tłumaczeniem na język polski dokonany przez tłumaczy przysięgłych, wpisanych na listę tłumaczy przysięgłych Ministerstwa Sprawiedliwości lub przez konsula. Do wniosków dołączono również potwierdzenia uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 39 zł za wydanie odpisu zupełnego aktu stanu cywilnego po dokonaniu

²⁰ 0226021/00/AZ/2018/254635, 0226021/00/AZ/2018/175918.

²¹ 0226021/00/AU/2018/012466, 0226021/00/AU/2018/201570, 0226021/00/AU/2018/377028,
0226021/00/AU/2018/451945, 0226021/00/AU/2018/630209, 0226021/00/AU/2018/775708,
0226021/00/AU/2019/663098, 0226021/00/AU/2018/964952, 0226021/00/AM/2018/115138,
0226021/00/AM/2018/811184, 0226021/00/AZ/2018/648548.

²² 0226021/00/AU/2018/861044, 0226021/00/AM/2019/937273.

odtworzenia treści zagranicznego dokumentu, zgodnie z częścią II ust. 1 pkt 8 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej. Rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami RP oraz transkrypcji zagranicznego dokumentu stanu cywilnego oraz odtworzeń treści zagranicznych dokumentów stanu cywilnego, dokonano w formie czynności materialno-technicznej.

W adnotacjach sporządzonych aktów stanu cywilnego zamieszczono stosowne informacje, zgodnie z art. 105 ust. 1 p.a.s.c. lub art. 110 ust. 1 p.a.s.c. Ponadto Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego sprostował lub uzupełnił dane w aktach stanu cywilnego na prośbę wnioskodawców w formie czynności materialno-technicznej, prawidłowo czyniąc wzmianki dodatkowe do przedmiotowych aktów. W przypadku transkrypcji zagranicznego aktu małżeństwa, gdy wniosek był składany przez jednego z małżonków, Kierownik USC podejmował czynności na podstawie art. 106 ust. 2 i 3 p.a.s.c.

W trakcie kontroli ustalono, że w przypadku aktu nr 0226021/00/AU/2018/630209 brakowało na złożonym pełnomocnictwie adnotacji określającej podstawę prawną zwolnienia z opłaty (dotyczy matki dziecka), stosownie do § 5 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 września 2007 r. w sprawie zapłaty opłaty skarbowej²³ oraz organ nie poinformował organu podatkowego o nieuiszczeniu należnej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (dotyczy ojca dziecka), co stanowi naruszenie art. 11 ust. 1 ustawy o opłacie skarbowej.

Przyczyną powstania wyżej wymienionych nieprawidłowości było nieprzestrzeganie procedur postępowania.

[dowód: akta kontroli str. 277-361]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące rejestracji zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Migracja aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego

Kontroli poddano 30 aktów stanu cywilnego²⁴ przeniesionych do rejestru stanu cywilnego. Treść wszystkich przenoszonych aktów stanu cywilnego, sporządzonych na podstawie przepisów dotychczasowych, została zamieszczona w rejestrze stanu cywilnego w alfabecie łacińskim rozszerzonym i wielkimi literami, co jest zgodne z § 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5 lutego 2015 r. w sprawie przenoszenia aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego²⁵, zwanego dalej r.p.r.s.c.

Daty i godziny widniejące w przenoszonych aktach stanu cywilnego zostały wpisane do rejestru w sposób określony w § 3 r.p.r.s.c. Zgodnie z § 11 pkt 1 oraz § 12 r.p.r.s.c.,

²³ Dz.U. Nr 187, poz. 1330.

²⁴0226021/00/AU/1991/108641,
0226021/00/AU/1958/462891,
0226021/00/AU/1984/185630,
0226021/00/AU/1995/838274,
0226021/00/AM/1957/145886,
0226021/00/AM/1970/261928,
0226021/00/AM/1997/705571,
0226021/00/AZ/2003/670725,
0226021/00/AZ/1989/771974,
0226021/00/AZ/2009/932786,

0226021/00/AU/1967/483655,
0226021/00/AU/1980/825011,
0226021/00/AU/2015/084321,
0226021/00/AM/1965/047860,
0226021/00/AM/1982/289744,
0226021/00/AM/1976/555894,
0226021/00/AM/2010/654385,
0226021/00/AZ/2000/001230,
0226021/00/AZ/1980/437966,
0226021/00/AZ/2012/740543,

0226021/00/AU/1977/121538,
0226021/00/AU/1987/562704,
0226021/00/AU/2006/585467,
0226021/00/AM/1988/966469,
0226021/00/AM/2005/724366,
0226021/00/AM/2014/912770,
0226021/00/AZ/2007/334475,
0226021/00/AZ/1994/824124,
0226021/00/AZ/1968/782417,
0226021/00/AZ/2014/740757.

²⁵ Dz.U. poz. 204 ze zm.

w poddanych kontroli przypadkach imię i nazwisko osoby, która sporządziła przenoszony akt stanu cywilnego, zamieszczono w akcie stanu cywilnego w rejestrze w polu przeznaczonym na zamieszczenie imienia i nazwiska kierownika urzędu stanu cywilnego sporządzającego akt lub zamieszczono tam informację: „dane nieustalone”, jeżeli nie można było odczytać przedmiotowej informacji. Powyższe jest zgodne z § 11 pkt 1 oraz § 12 r.p.r.s.c. Wyjątek stanowi akt nr 0226021/00/AU/1967/483655, w przypadku którego błędnie w rubryce „imię” kierownika urzędu stanu cywilnego zamieszczającego wzmiankę wpisano „dane nieustalone”, a informację o imieniu wpisano w pole przeznaczone na informację o nazwisku kierownika.

W skontrolowanych aktach małżeństwa sporządzanych na podstawie dotychczasowych przepisów, gdzie w rubryce „uwagi” widniał zapis „stwierdzam, że osoby wymienione w rubryce I złożyły w dniu dzisiejszym przede mną zgodne oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński”, informacja ta została odpowiednio przeniesiona do aktu małżeństwa w rejestrze stanu cywilnego – w polu „oświadczenia osób, które zawarły małżeństwo”, zgodnie z § 8 r.p.r.s.c.

Dane zawarte w aktach stanu cywilnego przeniesiono prawidłowo do rejestru, do odpowiednich rubryk. We wszystkich przypadkach, po zmigrowaniu, w akcie stanu cywilnego sporządzonym w księdze stanu cywilnego prowadzonej na podstawie przepisów dotychczasowych, odnotowywano prawidłowo w formie wzmianki dodatkowej informację o przeniesieniu tego aktu do rejestru stanu cywilnego wraz z oznaczeniem aktu i datą przeniesienia. W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że we wszystkich przypadkach przy akcie stanu cywilnego w rejestrze został zamieszczony prawidłowy numer przenoszonego aktu z księgi papierowej, zgodnie z § 13 r.p.r.s.c.

Podczas kontroli stwierdzono, że wszystkie wzmianki dodatkowe zostały prawidłowo przeniesione, z zachowaniem zasad wskazanych w § 5 r.p.r.s.c. Jednocześnie, stosownie do dyspozycji § 10 r.p.r.s.c., również przypiski były przenoszone do rejestru stanu cywilnego w sposób prawidłowy.

[dowód: akta kontroli str. 362-408]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące migracji aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego oceniono **pozytywnie**.

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny, realizację zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

ZMIANA IMIENIA I NAZWISKA

Postępowania administracyjne prowadzone na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska oraz informowanie o zaistniałych zmianach

W kontrolowanym okresie Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Złotoryi wydał

33 decyzje administracyjne na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Kontrolą objęto 11 postępowań²⁶.

Wnioski złożone zostały przez uprawnione podmioty i były kompletne pod względem formalnym. Do wniosków zostały załączone potwierdzenia uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 37 zł²⁷.

W toku kontroli stwierdzono, że organ badał przesłanki do wydania decyzji pozytywnej. Przy prowadzeniu postępowań prawidłowo stosował przepisy prawa procesowego oraz materialnego. Rozstrzygnięcia merytoryczne spraw nastąpiły we właściwej formie – decyzji administracyjnej, które zgodnie z art. 107 k.p.a., zawierały: datę wydania, oznaczenie organu i strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, pouczenie o przysługujących środkach odwoławczych, podpis oraz pieczęć uprawnionej osoby, oraz dodatkowo pouczenie o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania. Organ odstępował od uzasadnienia przedmiotowych decyzji, na podstawie art. 107 § 4 k.p.a. W treści decyzji zawarto informację, że zgodnie z treścią art. 12 ust. 2 z.i.i.n. decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu. Decyzje zostały doręczone stronom, a w aktach znajdują się potwierdzenia skutecznego doręczenia rozstrzygnięć. Jednocześnie należy zaznaczyć, że na wszystkich decyzjach adnotacja o uiszczonej opłacie skarbowej zawiera stary tekst jednolity ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej - powinna zawierać tekst jednolity z dnia 12 października 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1827) lub tekst jednolity z dnia 10 maja 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 1044).

W toku kontroli zauważono, że sprawy miały prowadzone metryki, zgodnie z art. 66a k.p.a. Ponadto stwierdzono, że wszystkie sprawy zostały załatwione terminowo.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 zdanie pierwsze z.i.i.n. kierownik urzędu stanu cywilnego, który wydał decyzję o zmianie imienia lub nazwiska, przesyła ją za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, w którym jest prowadzony rejestr stanu cywilnego, do kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa. W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że organ przesłał przedmiotowe decyzje za pomocą systemu BUSC oraz operatora pocztowego. Wobec powyższego należy zaznaczyć, że ustawodawca wyraźnie wskazał w ww. przepisie, w jakiej formie decyzje przysyłać. Zasadnym jest zatem odchodzenie od przekazywania decyzji w formie papierowej za pośrednictwem poczty, na rzecz korzystania jedynie z systemu teleinformatycznego, przy realizacji wskazanego obowiązku.

Na marginesie należy zaznaczyć, że przechowywana w aktach zbiorowych informacja o przetwarzaniu danych osobowych nie jest dokumentem, o którym mowa w art. 26 ust. 1 p.a.s.c., zatem nie należy umieszczać jej w aktach zbiorowych, lecz w aktach sprawy prowadzonych zgodnie z właściwym symbolem klasyfikacyjnym JRWA.

[dowód: akta kontroli str. 409-478]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny, realizację zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska w zakresie zmiany imienia i nazwiska oceniono pozytywnie.

²⁶USC.5355.3.2018, USC.5355.6.2018, USC.5355.9.2018, USC.5355.12.2018, USC.5355.15.2018, USC.5355.18.2018, USC.5355.21.2018, USC.5355.24.2018, USC.5355.1.2019, USC.5355.4.2019, USC.5355.7.2019.

²⁷ Powyższa kwota wynika z części I ust. 7 wykazu przedmiotów opłaty skarbowej, stawki tej opłaty oraz zwolnień, stanowiącego załącznik do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1044).

W związku z powyższym, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości należy:

REJSTRACJA STANU CYWILNEGO

1. Przestrzegać przepisu art. 86 ust. 1 p.a.s.c.
2. Zgłoszenie urodzenia lub zgonu przyjmować zgodnie z art. 53 ust. 1 lub art. 94 ust. 1 p.a.s.c., tj. bez żądania złożenia odrębnych wniosków czy oświadczeń o rejestrację urodzenia lub rejestrację zgonu.
3. W aktach zbiorowych rejestracji stanu cywilnego przechowywać dokumenty, o których mowa w art. 26 ust. 1 p.a.s.c.
4. Weryfikować, czy wnioskodawca wykazał interes prawny w uzyskaniu żadanego odpisu aktu stanu cywilnego, zgodnie z art. 45 p.a.s.c.
5. Dokładać należytej staranności aby osoba odbierająca dokument w sposób właściwy i kompletny potwierdziła doręczenie pisma.
6. Przestrzegać przepisu art. 99 ust. 4 p.a.s.c.
7. Zamieszczać na pełnomocnictwie adnotację określającą podstawę prawną zwolnienia z opłaty, zgodnie z § 5 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zapłaty opłaty skarbowej oraz informować organ podatkowy o nieuiszczeniu należnej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (art. 11 ust. 1 ustawy o opłacie skarbowej).
8. Prawidłowo zamieszczać w akcie stanu cywilnego w rejestrze informację o imieniu i nazwisku urzędnika stanu cywilnego sporządzającego akt, zgodnie z § 11 pkt 1 oraz § 12 r.p.r.s.c.

ZMIANA IMIENIA I NAZWISKA

1. Powoływać aktualne publikatory tekstów jednolitych ustaw.
2. Decyzje o zmianie imienia lub nazwiska przysyłać do kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa wnioskodawcy jedynie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, zgodnie z art. 13 ust. 1 z.i.i.n.

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej proszę o przekazanie **w terminie do dnia 6 września 2019 roku** informacji o wykonaniu zaleceń i wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych uchybień.

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

/-/

Paweł Hreniak